

De Troika (IMF, EU en Wereldbank) slaakt een zucht van opluchting. Er komt dus in Griekenland opnieuw een regering die voor het Memorandum is. De zwakste schakel in de Euro-zone heeft het dus niet begeven. De oligarchen van het financiële kapitaal hebben een paar moeilijke dagen moeten doorstaan, alsof een geest uit het verleden was teruggekomen om hen de daver op het lijf te jagen, maar zondag won hen wat tijd, een wankel bankje onder een neerklappend schavot. Maar het spook wil maar niet verdwijnen...

De realiteit is immers dat de economische en sociale crisis intussen een veralgemeende politieke crisis is geworden. Om het met Gramsci te zeggen: een crisis van hegemonie (van de burgerij), een "organische crisis van de staat". Structurele aanpassingsprogramma's hebben geleid tot het ineensinken van het traditionele partijstelsel in Griekenland. De breuk die zo is ontstaan, zal niet makkelijk worden gedicht.

Angst die werd gevoed door een echte terreurcampagne van rechts in de media en de neokoloniale chantage door de Troika, triomfeerde over hoop. Maar de vreugde bij de Troika zou wel eens van zeer korte duur kunnen zijn. De nieuwe regering zal zwak zijn, samengesteld uit gediscrediteerde partijen zonder veel legitimiteit. Ze zal opnieuw een onpopulaire politiek voeren die zal leiden tot nieuwe en doorslaggevende mobilisaties. Toen Samaras, de kandidaat-eerste minister van ND ("Nieuwe Democratie"), in zijn overwinningsspeech sprak over de terugkeer naar het "pad van de welvaart", was dat weinig meer dan een oefening in cynisme, die snel door de realiteit zal worden weerlegd.

"No Future" is al wat de politiek van de Troika het Griekse volk te bieden heeft. Alhoewel vermoeid na twee jaar hardnekkig verzet is dit volk vastbesloten niet te buigen zonder het gevecht aan te gaan, noch haar verontwaardiging te verbergen. Uit de opeenvolging van nederlagen heeft het Griekse volk paradoxaal genoeg haar grootste les geleerd: vertrouwen in haar capaciteit om nederlagen te overwinnen...

De opgang van Syriza, uit de as en botten van een gediscrediteerd PASOK, is gebaseerd op haar capaciteit om politieke en sociale geloofwaardigheid te combineren met electorale geloofwaardigheid, in een context van langdurig sociaal verzet. De sleutel tot haar succes is het feit dat ze verschijnt als een "andere" politieke formatie, een die niet besmet is door haar medeplichtigheid aan het besparingsbeleid, in tegenstelling tot de PASOK, en die ook niet meebestuurde in de regio's en gemeenten en op die niveau's mee bespaarde.

Het voorstel van Syriza tijdens de campagne voor de verkiezingen op 6 mei om een linkse anti-Memorandumregering te vormen, was de propeller die haar electoraal voorstuwde en de coördinaten van het ganse verkiezingsdebat wijzigde. Plots leek de mogelijkheid van een "linkse regering" een preciese en haalbare uitweg uit de nachtmerrie van bezuinigingen, een bijna magische formule voor een deel van het Griekse volk temidden van de miserie...

De positieve en indrukwekkende opgang van Syriza heeft de Griekse arbeidersklasse een zucht van hoop gegeven. Ze vatte ook de verbeelding van Europees links, een linkerszijde die praktische succesvolle referenties en ervaringen ontbeert, en zich er van bewust is dat het doorslaggevende gevecht op het continent tegen de plannen van het financiële kapitaal momenteel in Griekenland wordt gevoerd.

Toch is het belangrijk om Syriza niet kritiekloos te idealiseren. Syriza is een pluralistische coalitie

waarin verschillende, uiteenlopende oriëntaties te vinden zijn, sommige erg gematigd, andere consequent antikapitalistisch. Ze kent erg grote zwaktes op het vlak van organisatie en sociale inplanting en haar programmatorische voorstellen en politieke discours kennen betekenisvolle limieten en inconsistenties. Tussen 6 mei en 17 juni was er een lichte verschuiving in Syriza's voorstellen rond het Memorandum, de schuld en andere sleutelkwesties naar formuleringen die meer ambigu waren, minder voor een radicale breuk met het huidige beleid, stonden. Toch behield Syriza een duidelijk profiel van oppositie tegen de structurele aanpassingsprogramma's, een profiel dat haar politieke geloofwaardigheid geeft en haar identiteit vorm geeft.

In deze nieuwe situatie blijft het versterken van de zelforganisatie van de bevolking in de buurten en werkplaatsen de sleutelfactor. Er kan immers geen breuk komen met het besparingsbeleid en de structurele aanpassingsprogramma's zonder een gemobiliseerde en georganiseerde samenleving.

Een andere cruciale taak voor iedereen die tegen de komende regering Samaras wil opkomen, is te zoeken naar manieren om tot eenheid en samenwerking te komen tussen de belangrijkste componenten van Grieks links, in het bijzonder tussen Syriza en de antikapitalistische samenwerking Antarsya, dat electoraal zwak staat (0.33 % op zondag), maar een inplanting in sociale bewegingen heeft die even groot of zelfs groter is dan die van Syriza, zonder de KKE te vergeten (de Griekse KP, 4.4% zondag), de belangrijkste linkse partij in termen van aantal militanten, en waarvan de sectaire politiek die ze tot nu toe volgde, duidelijk heeft gefaald.

“De toekomst behoort niet aan degenen die bang zijn, maar aan wie hoop brengt”, zei Tsipras zondag nadat hij de verkiezingsresultaten hoorde. In de slotspeech die gaf hij voor honderden aanhangers, een beetje ontgoocheld omwille van wat had kunnen zijn, maar zich er van bewust dat de weg nog lang is, sprak hij zich stevig uit tegen de besparingen en onderlijnde hij de noodzaak verder te mobiliseren. Zondag werd een slag verlorgen, maar het is nog lang niet voorbij. Zodra Tzipras' speech gedaan was, schalde Patti Smith door de luidsprekers, met een directe boodschap aan de Troika: “People have the power!”.

Athene, 18 juni 2012

* Josep María Antentas is lid van de redactie van Viento Sur en sociologieprofessor aan de Autonome Universiteit van Barcelona. Hij is tevens actief in Izquierda Anticapitalista, onze Spaanse zusterorganisatie. Momenteel verblijft hij in Griekenland.